

CONSILIUL CONCURENȚEI RECOMANDĂ ELABORAREA UNUI NOU MECANISM DE TARIFARE A APEI UTILIZATE PENTRU PRODUCEREA ENERGIEI

Mecanismul de tarifare a apei utilizate pentru producerea energiei nu este transparent și permite intervenția arbitrară asupra nivelului contribuției plătite de operatori, ceea ce conduce la impredictibilitate, a constatat Consiliul Concurenței în urma anchetei sectoriale privind gestionarea resurselor de apă de suprafață.

La ora actuală, toți producătorii de energie din surse hidro plătesc aceeași contribuție (tarif), neținându-se seama de factorii tehnici determinanți: tipul hidrocentralei (cu acumulare sau amplasată pe firul apei), înălțimea căderii de apă, poziționarea pe firul apei (spre izvoare sau spre vărsare). Ca urmare, nivelul contribuției (tarifului), pe care o plătesc producătorii de energie din surse hidro, de 1,1 lei/1000mc, are un impact diferit în costuri, în funcție de tipul de hidrocentrală.

Astfel, la nivelul anului 2015, Hidroelectrică cheltuia pentru producerea energiei, în medie, 20,28 lei/MWh, ceea ce reprezenta aproximativ 16,88% din prețul energiei pe piața reglementată și 12,17% din prețul de pe piața concurențială. Comparativ, în 2009, costul apei pentru producerea energiei era de 4,38 lei/MWh, adică 5,24% din prețul pe piața reglementată și 3,94% din prețul de pe piața concurențială.

În ceea ce privește cea mai mare hidrocentrală aflată pe firul apei și care are cea mai mică cădere de apă, Porțile de Fier, în 2015, ponderea apei în prețul de producție al energiei era de 21,4% din prețul pentru piața reglementată și 15,4 % din prețul de pe piața concurențială, față de 2009, când era de 6,8% și, respectiv 2,1%.

În același timp, tariful plătit de termocentrale și de centrala nucleară pentru apa de răcire (24 lei/1000 mc) este de 22 de ori mai mare decât cel plătit de centralele hidro, chiar dacă această apă provine din aceeași sursă.

În cazul termocentralelor aprox. 95% din apa brută este folosită pentru răcire și integral returnată în sistem, restul de doar 5% fiind apă „consumată” efectiv în procesul tehnologic pentru abur. Cu toate acestea, tarifele nu sunt diferențiate în funcție de modul de utilizare a apei, termocentralele plătind ca și cum aceasta ar fi integral consumată pentru abur.

Astfel, producătorii de energie termo ar trebui să plătească același preț ca Hidroelectrică pentru apa care recirculă și doar apa consumată să fie plătită la un preț diferit, mai mare.

Pentru centrala nuclearelectrică, costul cu apa este comparabil cu cel al combustibilului nuclear, care reprezintă 7% din cheltuielile totale de exploatare.

Spre deosebire de producătorii de energie care folosesc apa, după care aceasta revine în cursul de apă, irigațiile și piscicultura consumă efectiv apa.

Contribuția plătită pentru irigații este de 3 lei/1000 mc, iar pentru piscicultură, nivelul acesteia este semnificativ mai mic, respectiv 0,5 lei/1000 mc. Ca urmare, în 2015, fermele piscicole au consumat un volum aproape dublu față de 2010, ceea ce înseamnă mai multă apă decât au folosit toate termocentralele în același an.

De asemenea, volumul de apă folosit pentru irigații este de 2,5 ori mai mic decât cel consumat în piscicultură și păstrării. De altfel, România folosește pentru irigarea culturilor agricole doar 5,4% din apa captată, mult sub media Europei care este de 14%.

Administratorul apelor ce fac parte din domeniul public este Administrația Națională Apele Române (ANAR), instituție ce are printre atribuții și alocarea dreptului de utilizare a resurselor de apă de suprafață pe bază de contract (abonament). De asemenea, propune reglementări (inclusiv prețul/tarif) și încasează sumele facturate (inclusiv creanțele), poate acorda bonificații, aplica penalități atât pentru depășirea cantităților de apă utilizate, acestea reprezentând venituri ale ANAR.

La ora actuală, apa se tranzacționează în baza unui contract, numit abonament. Plata utilizării apei, exprimată în lei/1000 mc, se numește „contribuție” și nu este avizată de Ministerul Finanțelor Publice.

Ca urmare, Consiliul Concurenței recomandă adaptarea legislației în vigoare pentru a se clarifica statutul economic și juridic al apei, respectiv „resursă naturală”, astfel încât să poată fi concesionată contra unei redevențe.

De asemenea, Autoritatea de Concurență recomandă elaborarea unui mecanism de tarifare a utilizării apei, transparent, bazat pe analiză economică, care poate acoperi costurile de funcționare al ANAR și de respectare a legislației de Mediu, dar să fie avizat de Ministerul Finanțelor.

În același timp, Consiliul Concurenței propune ca tariful plătit de producătorii de energie să fie corelat cu caracteristicile tehnologice ale capacităților și cu cantitatea de energii electrice vândută.

Raportul anchetei sectorial privind gestionarea resurselor de apă de suprafață va fi supus dezbaterii publice, pe pagina web a instituției. Observațiile sau punctele de vedere pot fi transmise prin e-mail la adresa cercetare@consiliulconcurentei.ro sau prin poștă la adresa: Consiliul Concurenței, str. Presei Libere nr. 1, sector 1, București, cod poștal 013701, O.P. nr.33.

Septembrie 2017

tel.: 0372.129.710, 021.405.44 29

e-mail: presa@consiliulconcurentei.ro